

tage sig af forsømte, ulykkelige, hjemløse og vanartede Børn. Børnehjem vare skabte i Snesevis, og der fandtes enkelte Opdragsanstalter. Nu skabte vi med Statens Hjælp en Række ny Institutioner med Udsigt til store Tilskud af Penge og personlige Kræfter. Nu var Spørgsmaalet, hvordan vilde de kunne arbejde sig sammen? Vilde der komme Gang i det Arbejde? Er det afpasset saadan, at der kan blive en frugtbar Udvikling af de to samvirkende Faktorer: det private og det offentlige, som for første Gang kaldes til at arbejde sammen paa det Omraade under Lovens Ordning og Regulering? Og der vil jeg sige, at jeg tror, at Arbejdet er i saa god en Gænge, som vi nu overhovedet kunde vente, det vilde komme i. Det var et nyt og vanskeligt Omraade at lovgive paa, men jeg tror ikke, det private Initiativ blev svækket, hvilket man jo var bange for. De private Midler flyde rigere og rigere ind i de Kasser, som afholde Udgifterne. Der var dem, der troede, at naar Staten tog fat, vilde man lamslaa den private Virksomhed. Det har ikke vist sig at være Tilfældet — heldigvis. Jeg vilde ellers ogsaa have været meget betænkelig ved at gaa med til Loven, for paa det Omraade er aabenbart den private Virksomhed, den personlige Indsats, langt den største. Jeg skildrede den Gang, da jeg havde den Ære at anbefale Loven her i Tinget, det Arbejde som en Ambulancetjeneste og kaldte alle til at tage fat i denne Ambulancetjeneste. Det har jo ogsaa vist sig tidligere og viser sig endnu, at der kom mange Medarbejdere fra alle Lag og Dele af vort Folk. Jeg mener, der er godt begyndt.

Værgeraadene have maaske begaaet den Fejl og begaa den maaske hyppigt, at de skride for voldsomt ind mod de moralsk anløbne Hjem — for ikke at bruge et for stærkt Udtryk. Jeg tror nemlig, som jeg sagde før, at de bør have Opmærksomheden endnu mere rettet paa det at styrke Hjemmet og stive det af. Hvis Manden f. Eks. er fordrunken og i Drukenskab behandler sine Børn daarligt, bør det siges til ham: Hvis du ikke kan beherske denne Tilbøjelighed, maa vi tage din Dreng fra dig. Det var dog muligt, at han vilde føle det som en saa stor Skam; at han vilde gøre et Forsøg paa at

rette paa sig selv. Det er hændet nylig paa min Egn, at en for Resten ret afholdt Mand laa under for den slemme Vane, naar han var ude at køre, at standse og gaa ind i Kroen, medens han lod sin 9—10 Aar gamle Dreng sidde ude paa Vognen og lide baade Kulde og Sult, somme Tider næsten hele Natten. Han var en Mand, der ellers nød almindelig Agtelse, naar man saa bort fra dette mørke Punkt. Værgeraadet skred saa ind og sagde: Det kan ikke gaa an, at du lader din Dreng sidde saadan paa Vognen udenfor Kroen. Du maa ikke tage ham med, hvis du ikke bliver Herre over din Tilbøjelighed til at gaa paa Kroen. Og der var ikke gaaet en Uge, efter at Værgeraadet havde advaret ham, inden han gjorde det første alvorlige Skridt til at klare Skæret ved at melde sig ind i Afholdsforeningen. Der kunde sikkert være mange andre Tilfælde, hvor Værgeraadet kan træde støttende til uden at tage Barnet bort fra Hjemmet, det er jo et meget voldsomt og selvfølgelig i mange Tilfælde et betænkeligt Skridt at tage Barnet fra Hjemmet — undertiden kan det naturligvis være nødvendigt.

Jeg gaar dernæst over til at sige et Par Ord om Børnehjem og Børneopdragsanstalter — der er jo Forskel paa disse. Det, mange Børnehjem lide mest under, er Fattigdom. Det er jo saadan, at den Paavirkning, Børnene kunne faa paa et saadant Børnehjem, er ret ensidig og fattig. Man har ikke Raad til at faa anlagt nogen Sportsplads, endnu mindre kan der være Tale om en Gymnastiksal eller et Sløjdværksted. De have kun det ene for Øje, at lade Pigebørnene gaa og arbejde i Huset og lade Drengene arbejde paa Marken. Nu vil det jo kunne blive bedre, naar Lærerne faa Lønoprykning ved Anciennetet. Men Kaarene ere for smaa. Man kommer til at tænke derpaa, naar man ser, at alle de Drengene, der gaa ud fra saadanne Børnehjem, skulle ud i Tjeneste hos Landmænd. Man har ikke Raad til at sætte dem i Haandværkerlære. Der burde være en lille Fond ved hvert Børnehjem, som man kunde tage et Par Skilling af, naar der var en særlig begavet Dreng, som man gerne vilde sætte enten i Skomager-, Smede- eller Snedkerlære. Det